

ผลการวิจัย 1 ปี โคแฟค "บทเรียนและข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหาข่าวลวงอย่างยั่งยืน"

รตี ธนาธิราช
นักตร เรื่องนภาพุค

**เปิดผลวิจัยโคแฟคครบ 1 ปี เผยปชช.97 % เจอ
ข่าวลวงป่วน โซเชียล-คนใกล้ชิดแหล่งแพร่ข่าวลวง
ระบอบปีที่ผ่านมามีข่าวคนเจอข่าวลวงสรรพคุณ
ถึงเข้าป่วนหนักสุด ข่าวลวงวนซ้ำเกิดจากโซเชียล
ระบบปิด นักวิชาการแนะสร้างวัฒนธรรมการตรวจสอบ
และลดวัฒนธรรมเกรงใจผู้อาวุโสจัดข่าวลวง พร้อม
จี้ภาครัฐสร้างความโปร่งใส**

ดร.รตี ธนาธิราช รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ภาคโคแฟค ภาคเหนือ ได้นำเสนอผลการวิจัย 1 ปี โคแฟค ใน
หัวข้อ"บทเรียนและข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาข่าวลวงอย่าง
ยั่งยืน" โดยระบุว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการแพร่กระจาย
ของข่าวลวงอย่างหนักหน่วง เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลและ
ประเมินผลของโคแฟคที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลา 1 ปี ทางทีม
เราจึงได้สำรวจข้อมูลขึ้นนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการหาแนวทาง
เพื่อพัฒนานวัตกรรมโคแฟค และแก้ปัญหาข่าวลวงอย่าง
ยั่งยืน

ทั้งนี้ผลการนำเสนองานวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดย
ส่วนแรกเป็นการนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์
ที่ใช้เวลาสำรวจ ระหว่างวันที่ 7-12 มิ.ย.ที่ผ่านมา
ส่วนที่ 2 ผลการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 21 มิ.ย. เป็นผลวิจัย
เชิงข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาภาคโคแฟคในเรื่องการแก้
ปัญหาข่าวลวงในประเทศไทย

ดร.รตี กล่าวต่อว่า สำหรับผลการวิจัยส่วนที่ 1 เป็นผล
การสำรวจข้อมูล โดยมีผู้เข้ามาตอบแบบสอบถาม
ทั้งหมด จำนวน 670 คน โดยมีประเด็นการสำรวจคือ
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข่าวลวง พบว่า 97 % ระบุว่า
เคยมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับข่าวลวง ไม่แน่ใจ 2 %
ไม่เคย 1 %

ในประเด็นว่าเคยได้รับข่าวที่เคยสงสัยว่าเป็นข่าวลวงจากแหล่ง
ใด ส่วนใหญ่ตอบว่าได้รับมาจากโซเชียลมีเดีย เฟซบุ๊ก 20 %
ไลน์ 18 % เพื่อนทั่วไปและคนรู้จัก 13 % บุคคลใน
ครอบครัว 9 % สังคมที่ทำงาน 9 % เป็นต้น ดังนั้นถ้า
แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ก็จะเป็นจากแพลตฟอร์มโซเชียล
มีเดียและกลุ่มคนที่เป็นคนใกล้ชิดและสังคมแวดล้อมเดียวกัน
ส่วนต่อไปเป็นเครื่องมือการตรวจสอบข่าวลวง เมื่อถามว่า
ท่านเคยได้ยินคำว่าโคแฟคหรือไม่ ซึ่งเราได้กระจายแบบ
สอบถามไปยังทั้งกลุ่มที่เคยและไม่เคยร่วมงานกับโคแฟค
ผลการสำรวจส่วนมาก 62 % ระบุว่าเคยได้ยินคำว่าโคแฟค
และไม่เคย 38 %

คำถามต่อไปคือเห็นด้วยกับแนวคิดการหาความจริงร่วม
หรือไม่ โดยนิยามคือการตรวจสอบค้นหาข้อเท็จจริงจนเป็น
ที่ยอมรับร่วมกัน ซึ่ง 92 % เห็นด้วย ไม่แน่ใจ 7 %

92% เห็นด้วยกับ “แนวคิดการหาความจริงร่วม” เพราะ

- ทำให้รู้เท่าทันข่าวลวงและลดการส่งต่อ - ลดปัญหาสังคมและลดความขัดแย้ง
- ข่าวลวงมีมาก ต้องตรวจสอบเสมอ - ข้อมูลที่ถูกต้องมีความสำคัญ
- ความจริงเป็นสิ่งสำคัญ - เป็นพื้นที่ในการหาความจริงร่วมกัน - เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

โดยคนที่เห็นด้วยเห็นความสำคัญว่าเรื่องความจริงเป็นเรื่องสำคัญเพราะทำให้รู้เท่าทันข่าวลวง ลดการส่งต่อข่าวลวง ช่วยแก้ปัญหาสังคมและลดความขัดแย้งได้ ข่าวลวงมีมากทุกคนต้องร่วมกันตรวจสอบ ความถูกต้องและความจริงเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นพื้นที่ในการค้นหาความจริงร่วมกันเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ส่วนคนที่ไม่เห็นด้วยมีเพียงประเด็นเดียวคือไม่แน่ใจว่าความจริงร่วมจะถูกต้องเสมอไปหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าเราจะทำอย่างไรให้กระบวนการค้นหาความจริงร่วมเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ เป็นกลางและถูกต้อง ดร.รติ กล่าวต่อไปว่า ทั้งนี้ในประเด็นคำถามถึงเครื่องมือที่เคยใช้ในการตรวจสอบข่าวลวง เคยใช้เครื่องมือต่างๆ 28 % เช่น การค้นหาในกูเกิล ศูนย์ข่าวก่อนแชร์ 23 % ส่วนโคแฟค 18 %

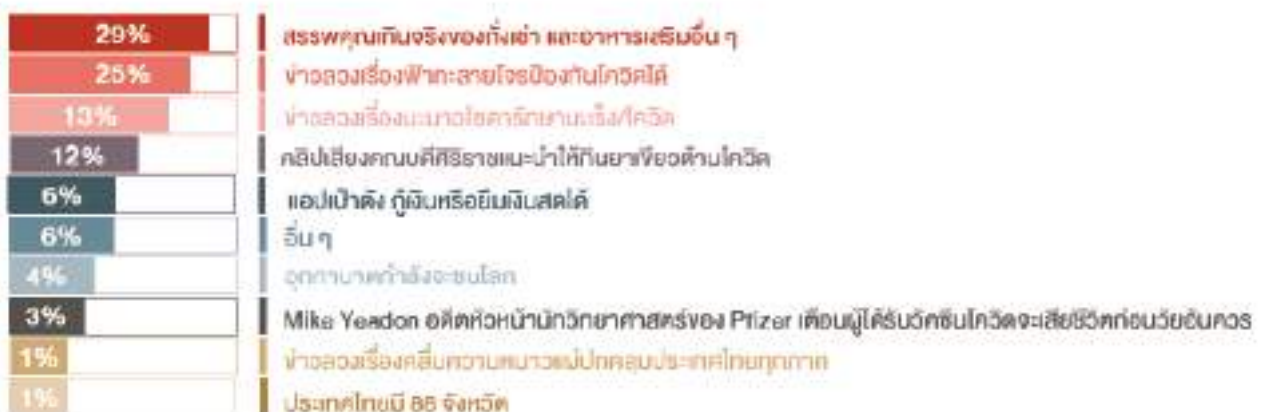
ถือว่าภายในเวลา 1 ปีที่โคแฟคทำงานมา เป็นที่รู้จักเป็นอันดับที่ 3 จึงเป็นเรื่องที่ดีที่ทุกคนรับรู้การทำงานของพวกเรา เมื่อถามว่าเคยใช้เครื่องมือโคแฟค ในการตรวจสอบข่าวลวงหรือไม่ 38 % ระบุว่าเคยใช้ ส่วน 62 % ระบุว่าไม่เคยใช้ จึงเป็นโจทย์ให้โคแฟคต่อไปว่าทำอย่างไรให้โคแฟคเข้าถึงประชาชนทุกคนและให้เขามีประสบการณ์ในการใช้

ต่อมาเป็นคำถามเมื่อถามถึงเครื่องมือใดของโคแฟคที่เคยใช้ในการตรวจสอบข่าวลวง ซึ่งแพลตฟอร์มที่เคยใช้มากที่สุดจะเป็นไลน์ แชตบอร์ด เนื่องจากผู้คนคุ้นชินกับการใช้ไลน์มากที่สุด รองลงมาเป็นเว็บไซต์โคแฟค และเฟซบุ๊กโคแฟค

จากประสบการณ์การใช้เครื่องมือทั้ง 3 แพลตฟอร์มเราได้ประเมินความยากง่าย โดยพบว่าอยู่ในระดับง่าย 4 คะแนน จากระดับ 1-5 ถึง 41 % ปานกลาง 32 % และง่ายที่สุด 20 % โดยจุดติ่งของเครื่องมือโคแฟค คือ เปิดโอกาสให้ตั้งคำถามและช่วยหาความจริงให้ สืบค้นง่ายสะดวก มีข้อมูลเปรียบเทียบให้นำไปอ้างอิง สร้างการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นต้น ส่วนจุดด้อยที่ควรพัฒนาคือการตอบในทุกคำถามที่มีคำถามในระบบ ควรส่งเสริมให้คนเข้ามาใช้มากขึ้นเพื่อให้มีข้อมูลหลากหลายครบถ้วน ควรมีการยืนยันตัวตนของผู้ให้ความเห็น ควรลดข้อจำกัดด้านการใช้อินเตอร์เน็ต และปรับให้ใช้ง่ายเหมาะกับทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะผู้สูงอายุ

เมื่อถามถึงสิ่งสำคัญในการตรวจสอบข่าวลวง ถามถึงความน่าเชื่อถือของโคแฟค ในการกรองข่าวสาร พบว่าได้รับความเชื่อมั่นถึงในระดับมากถึง 47% และมากที่สุด 25 % ซึ่งถือเป็นต้นทุนสำคัญมาก และเมื่อถามว่าสิ่งสำคัญในการเป็นแพลตฟอร์มตรวจสอบข่าวสารพบว่า ความน่าเชื่อถือ 24 % ความเป็นกลาง 21 % ความสะดวกในการใช้งาน 19% ด้านการสำรวจปัญหาข่าวลวงและแนวทางการแก้ไข ทางทีมวิจัยได้ตั้งคำถามในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ว่าท่านพบปัญหาข่าวลวงใดมากที่สุด พบว่า เนื้อหาข่าวที่เป็นเรื่องสรรพคุณเกินจริงของทั้งเซาและอาหารเสริมอื่นๆ 29 % รองลงมาคือข่าวลวงเกี่ยวกับฟ้าทะลายโจรป้องกันโควิดได้ 25% และข่าวลวงเกี่ยวกับน้ำมันขาวโสดารักษาเริม 13 % ในอันดับอื่นๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพทั้งหมด (ภาพที่ 1)

เนื้อหาข่าวลวงที่พบได้มากที่สุด ช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

ภาพที่ 1 เนื้อหาข่าวลวงที่กลุ่มตัวอย่างพบมากที่สุดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา

ต่อคำถามสาเหตุหลักของการเผยแพร่ข่าวลวงวนซ้ำในประเทศไทย พบว่า เกิดจากการสื่อสารในแอปพลิเคชันระบบปิด หรือในกลุ่มปิด ซึ่งไม่มีการตรวจสอบทำให้ข่าวลวงวนซ้ำ 29 % ความมึนงงต่อประเด็นเนื้อหาข่าวทำให้เชื่อหรือไม่เชื่อโดยขาดการตรวจสอบ หรือแม้ในแพลตฟอร์มเปิด (ทีวีเตอร์ เฟซบุ๊ก) ที่มีการโต้แย้งข้อมูลกันอยู่แล้ว 28% ขาดความร่วมมือของบางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ในการแก้ปัญหา เช่น ขึ้นคำเตือน หรือลบเนื้อหา 26 % ความเกรงใจเมื่อผู้ส่งข่าวที่น่าสงสัยว่าเป็นข่าวลวง มีความอาวุโสกว่าหรือมีฐานะทางสังคมสูงกว่า ทำให้ไม่กล้าเตือนหรือตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกัน (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 สาเหตุหลักของการเผยแพร่ข่าวลวงวนซ้ำในประเทศไทย

ดร.รติ กล่าวต่ออีกว่า เมื่อถามว่าข้อมูลลวงลักษณะใดน่ากังวลมากที่สุด พบว่า ข้อมูลที่กระทบต่อสุขภาพชีวิต 37 % ข้อมูลที่หวังประโยชน์ทางการค้าหรือทำให้เสียทรัพย์สิน 19% ส่วนข้อมูลที่มาจากการจัดตั้งในลักษณะไอโอและข้อมูลที่ทำให้เข้าใจผิดแนวทฤษฎีสมคบคิด 16 % เหตุผลที่ข่าวลวงในลักษณะนี้น่ากังวลมากที่สุดเพราะทุกคนรักชีวิตจึงทำให้เชื่อง่ายว่าจะมีอะไรมากระทบต่อสุขภาพของเรา จึงเชื่อไปก่อน เกรงผลกระทบที่จะทำให้เสียชีวิต และความรู้ทางการแพทย์เข้าถึงยาก

ส่วนเมื่อถามถึงทางออกของการแก้ปัญหาข่าวลวงที่ยั่งยืน พบว่า สื่อมวลชนควรช่วยตรวจสอบข่าวลวง ข่าวลวง ได้อย่างทันทั่วถึง รวมไปถึงไม่ผลิตซ้ำข่าวลวง 14 % แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ เพิ่มฟังก์ชันการเตือน/ลบข่าวที่พิสูจน์แล้วว่าเท็จ 13 % การมีแพลตฟอร์มเฉพาะเพื่อเป็นศูนย์กลางในการตรวจสอบในการตรวจสอบข่าวลวง เช่น โคแฟค ชัวร์ก่อนแชร์ ควรเพิ่มทักษะพลเมืองดิจิทัลในหลักสูตรการเรียนรู้ทุกระดับ และรัฐสนับสนุนข้อมูลเปิดในการตรวจสอบได้ง่าย คิดเป็น 12 % เท่ากัน (ภาพที่ 3)

○ ทางออกของการแก้ปัญหาข่าวลวงที่ยั่งยืน

ภาพที่ 3 ทางออกของการแก้ปัญหาข่าวลวงที่ยั่งยืน

๐ แนวทางการแก้ปัญหาข่าวลวงในประเทศไทย

ภาพที่ 4 แนวทางการแก้ปัญหาข่าวลวงในประเทศไทย

ด้าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร เรืองนภากุล อาจารย์คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ภาควิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ นำเสนอ**ผลการวิจัยส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นการสรุปผลการสนทนากลุ่มทางออนไลน์** โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ Potential Change Agent ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ภาควิชาสังคมศาสตร์ และภาควิชาการ

ในประเด็นแรกคือประเด็นการถอดบทเรียนการทำงานโคแฟค (ประเทศไทย) จากการที่ได้พูดคุยกับ 3 กลุ่มดังกล่าว เราได้แนวทางการทำงาน 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1.แนวทางการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาลวงในประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยกลุ่มเป้าหมายของเราได้ให้ข้อมูลว่า ควรที่จะมีการทำงานทั้งในระดับบุคคล ชุมชน สังคม ระดับโครงสร้าง ค่านิยม และวัฒนธรรม 2. แนวทางการพัฒนาโคแฟค สามารถแบ่งออกเป็น 3 การหนุนเสริมจุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน การวางกลยุทธ์การทำงาน การปรับรูปแบบการสื่อสารให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย การวางประเด็นข่าว การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย และการประชาสัมพันธ์โคแฟคให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ผศ.ดร.ณภัทร กล่าวต่อว่า ในการแก้ไขปัญหาลวงในประเทศไทย ในระดับบุคคลจะต้องปรับความคิดของตนเอง ในขณะที่การหนุนเสริมทักษะเรื่องการรู้เท่าทันข่าวลวงยังคงเป็นเรื่องที่จำเป็นอยู่ในระดับชุมชนพบว่ากลไกของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ โดยเสนอให้มีการสร้างผู้นำชุมชนที่จะสามารถแก้ไขหรือให้ความรู้ในชุมชนขนาดเล็กเกี่ยวกับการตรวจสอบข่าวลวง และนำเสนอช่องทางเกี่ยวกับการตรวจสอบข่าวลวงในชุมชนของเราได้ นอกจากนี้เครื่องมือในการตรวจสอบข่าวลวง อย่างเช่น โคแฟคก็ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการแก้ไขปัญหาลวงในประเทศไทย ในระดับประเทศเราพบว่าสิ่งที่ต้องการคือเรื่องของการฐานข้อมูลกลางที่มีความโปร่งใส เข้าถึงได้ โดยเฉพาะข้อมูลของรัฐ และมีการสร้างความร่วมมือในองค์กรระดับชาติที่มีความหลากหลายและมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกันมากขึ้น ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจสอบข่าวลวง

ในระดับโครงสร้างต้องส่งเสริมให้ทักษะในการรู้เท่าทันสื่อและการแก้ไขข่าวลวงอยู่ในทุกระดับการศึกษา รวมถึงหลักสูตรที่อยู่ในสถาบันการศึกษาหรือหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านภาคประชาสังคมจะต้องมีความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกับรวมถึงภาคส่วนอื่นๆ ของสังคมในการแก้ไขปัญหาลวงในประเทศไทยได้ ในส่วนของรัฐบาลและภาครัฐจะต้องสร้างความเชื่อมั่นมีความโปร่งใสและชัดเจนมากขึ้น เพราะกลุ่มคน เจเนอเรชั่น X หรือเบบี้บูมเมอร์ จะมีความเชื่อมั่นในภาครัฐมากกว่าองค์กรอิสระ และภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการตรวจสอบข่าวลวงในประเทศไทย ในขณะที่สื่อมวลชนก็ควรที่จะร่วมตรวจสอบข่าวลวงให้มากขึ้นและให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงมากกว่าความเร็ว

○ แนวทางการพัฒนาโคแฟค

แนวทางการแก้ไขปัญหาล่วงหน้าในประเทศไทยในระดับของค่านิยมและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างของเรามองว่าอันดับแรกต้องลดเรื่องอคติและความเชื่อ ซึ่งเป็นม่านบังตาบดบังไม่ให้เราฟังข้อเท็จจริง รวมถึงสร้างวัฒนธรรมแห่งการสื่อสารความจริง ซึ่งสิ่งนี้จะช่วยลดและบรรเทาวัฒนธรรมแห่งความเกรงใจที่ทำให้เราไม่กล้าที่จะบอกคนที่มีความอาวุโสมากกว่า หรือว่ามีคุณวุฒิมากกว่าเราในเรื่องล่วงหน้า

ดังนั้นถ้าประเทศเรามีวัฒนธรรมการสื่อสารความจริง การพูดเรื่องของความจริง การแก้ไขล่วงหน้าก็จะเป็นเรื่องปกติ รวมถึงสร้างวัฒนธรรมของการตรวจสอบล่วงหน้าด้วย ผศ.ดร.ณภัทร กล่าว

ภาพที่ 5 แนวทางการพัฒนาโคแฟค

ผศ.ดร.ณภัทร กล่าวต่อว่า ส่วนประเด็นการพัฒนาโคแฟค เราพบว่า ต้องเสริมจุดแข็ง แก้จุดอ่อน ขยายกลุ่มเป้าหมาย กำหนดประเด็นข่าว เพิ่มกลยุทธ์ในการทำงาน ทำงานร่วมกับภาคีและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก โดยโคแฟคควรทำงานร่วมกับไลน์มากขึ้น เพราะล่วงหน้าที่เราไม่สามารถตรวจสอบและแก้ไขได้ส่วนใหญ่จะอยู่ในไลน์กลุ่ม รวมถึงการขยายกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ทั้งเด็กเยาวชน ผู้สูงอายุ และอื่นๆ ตลอดจนยูทูบเปอร์และเกษตรกรเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ในด้านของช่องทางการสื่อสารโคแฟคควรขยายไปอยู่แพลตฟอร์มอื่น ไม่ว่าจะเป็นไอพ่นแฮต คลับเฮาส์ รวมถึงพันทิป เพจต่างๆ เป็นต้น เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้างมากขึ้น ตลอดจนมีการวิเคราะห์ข้อมูลเดิมเพื่อวางแผนการทำงานและทำงานในลักษณะวิจัยและพัฒนามากยิ่งขึ้น เพราะเรามีฐานข้อมูลอยู่แล้ว เพื่อนำมาสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนและสื่อสารในเชิงสาธารณะและนโยบายให้มากขึ้น

“ที่สำคัญต้องวางตำแหน่งตัวเองให้เป็นผู้นำด้านการตรวจสอบล่วงหน้า โดยที่โคแฟคสร้างตำแหน่งตัวเองใหม่ให้กลายเป็นผู้นำระดับประเทศและยกระดับขึ้นไปในระดับภูมิภาคให้คนคิดถึงโคแฟคก่อน เพื่อให้สื่อมวลชนอ้างอิงต่อไป ควรปรับภาพลักษณ์ให้เข้าถึงง่ายขึ้น มีสื่อเรียนรู้เป็นของตัวเอง และยกระดับขึ้นไปเป็น Cofact Academy ให้ได้ ทั้งนี้โคแฟคมีจุดแข็งอยู่แล้วในการตอบสนองสังคมและพันธกิจต่างๆ ในระดับประเทศ เรามีภาคีที่หลากหลาย มีความเป็นวิชาการและมีฐานข้อมูลที่ดี เหลือเพียงนำจุดแข็งตรงนี้และจัดวางตำแหน่งตัวเองใหม่ เพื่อขับเคลื่อนตัวเองให้เป็นองค์กรระดับชาติและเสนอแนะในเชิงนโยบายต่อผู้เกี่ยวข้องได้ ซึ่งทั้งหมดเป็นผลการสำรวจข้อมูลทำไมต้องค้นหาความจริงร่วม:”why Cofact matters”” ผศ.ดร.ณภัทร กล่าว

Cofact Journal

- Everyone is a fact checker.-

Cofact คือพื้นที่สาธารณะที่เปิดให้ทุกคนมาช่วยกันตรวจสอบเรื่องที่น่าสงสัย ข่าวด่วน ข่าวลือ ข่าวหลอก หรือความเชื่อต่างๆ ให้กระจ่างชัดด้วยการร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข่าวลวงหรือความเชื่อที่ไม่กระจ่างชัด และได้รับความรู้ ที่รอบด้าน ในประเด็นนั้นก่อนแชร์ต่อไป ให้เพื่อนและครอบครัวของเราในสังคมออนไลน์

หากพบข้อความที่น่าสงสัย อย่าเก็บเอาไว้คนเดียว หรืออย่าเพิ่งแชร์ต่อ เราขอชวนท่านนำมาตรวจสอบร่วมกันที่ Cofact

www.cofact.org

cofact โฟแฟค

@cofactthailand

@cofact

ทีมบรรณาธิการ

บรรณาธิการบริหาร
สุกัญญา กลางณรงค์

กองบรรณาธิการ
พลินี เสริมสินศิริ
ศรัญญา เจียรสุข
ธิดารัตน์ บุญภมร
ณภัทร เรืองนภากุล
ปิ่นทิพย์ ตันชีวะวงศ
ธนภัทร โกตะโยดม

FRIEDRICH MUNK
FOUNDATION

กองทุนสื่อ
เพื่อความยุติธรรม
ในสังคม

opendream

ChangeFusion
GROWING SOCIAL ENTREPRENEURS